

**Informator budżetowy
Urzędu Miejskiego
w Kowalewie Pomorskim**

Skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy?

Kowalewo Pomorskie 2005

Drodzy Mieszkańcy!

Na początku roku nasza gmina przystąpiła do ogólnopolskiej akcji „Przejrzysta Polska”, której celem jest promowanie uczciwości w przestrzeganiu prawa i walka z korupcją.

Z tego względu oddajemy w Państwa ręce informator budżetowy pod nazwą: „Skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy?”. Naszym założeniem jest, by każdy mieszkaniec gminy posiadał orientację, w jaki sposób tworzony jest budżet gminy, z czego się składa i na co gmina przeznaczają pieniądze publiczne.

W informatorze znajdą Państwo dane z trzech lat, tj. z projektu budżetu na rok 2006, którego zatwierdzenie przez Radę Miejską planuje się pod koniec bieżącego roku; z planu budżetu na 2005 rok, gdyż na dzień dzisiejszy nie jest jeszcze możliwe przedstawienie wykonania budżetu na koniec roku; oraz z faktycznego wykonania planu dochodów i wydatków w 2004 roku. W ten sposób będzie nam łatwiej ukazać Państwu główne tendencje w realizacji zadań gminy.

Zapraszając do lektury niniejszej książeczki, zachęcamy również do śledzenia strony internetowej naszego Urzędu Miejskiego - www.kowalewopomorskie.pl oraz informacji zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej - www.kowalewopomorskie.ornet.pl, w którym cyklicznie przedstawiane są sprawozdania, plany budżetu i jego zmiany, jak również szczegółowo opisywane inwestycje realizowane przez gminę.

Liczymy na Państwa sugestie, na temat naszej broszury, jednocześnie zapraszając do lektury.

Burmistrz
Andrzej Grabowski

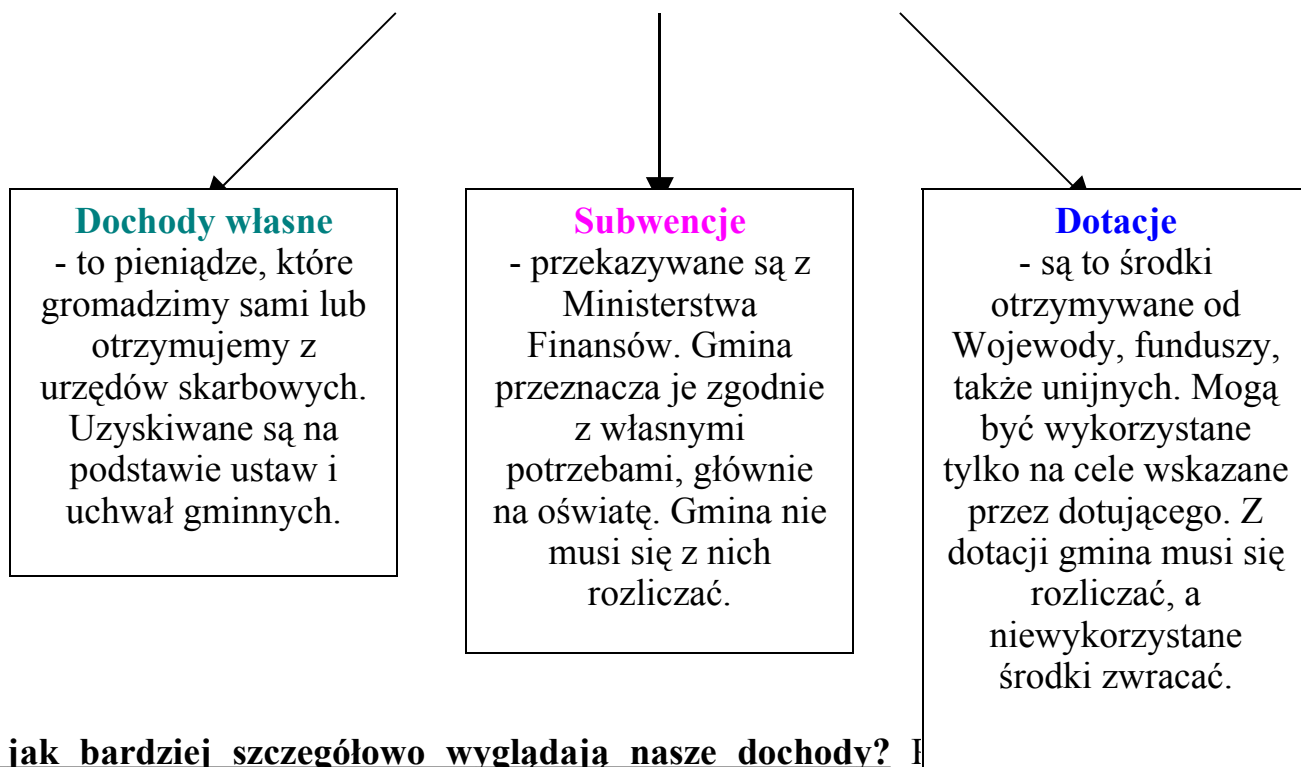
„Czym jest budżet?”

Budżet gminy jest najważniejszym dokumentem finansowym samorządu. Uchwalany jest przez Radę Miejską na wniosek Burmistrza. Znajdują się w nim takie pojęcia jak dochody, wydatki, przychody i rozchody. W skrócie **dochody**, to środki pieniężne które gmina pozyskuje, tak samo jak w gospodarstwach domowych pensje, zasiłki, spadki, itp. Dochody te powinny wystarczyć na realizację **wydatków**, które gmina powinna dokonać aby dobrze funkcjonować. Podobnie w gospodarstwie domowym, z naszych pensji dokonujemy różnych płatności, jak opłaty, zakup żywności, ubrań, itd. Jednak gdy dochody nie wystarczają na pokrycie wydatków, musimy niekiedy się zapożyczyć. W budżecie gminy takie pożyczane środki to **przychody**. Pamiętać należy jednak, że każdą pożyczkę czy kredyt należy spłacić, wtedy w budżecie gminy mówimy o **rozchodach**.

„Skąd biorą się pieniądze w budżecie Gminy?”

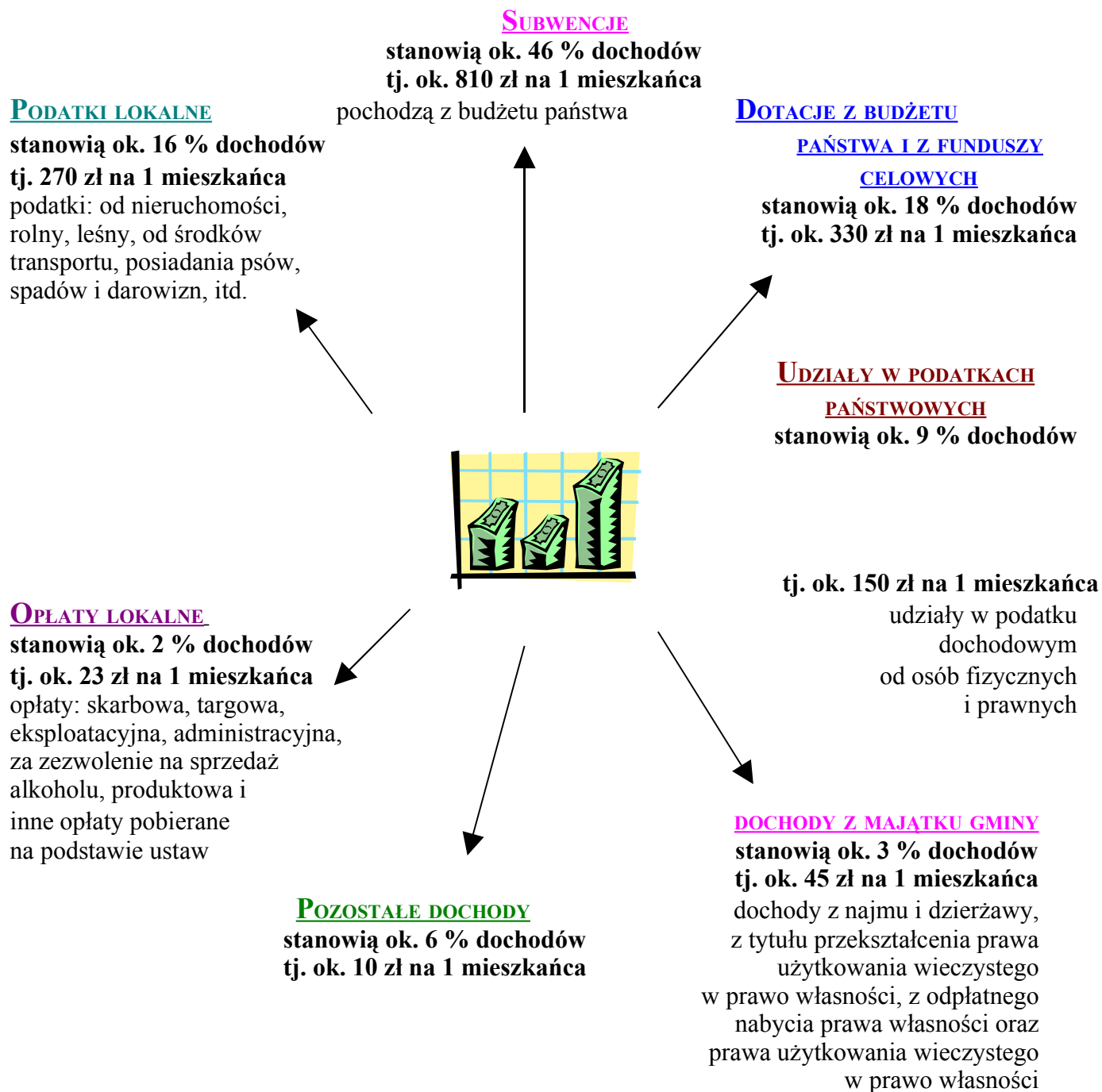
Dochody budżetu gminy pochodzą z wielu źródeł.

Można je jednak podzielić na trzy duże grupy:

A jak bardziej szczegółowo wyglądają nasze dochody? I

z Państwa dochodami, przedstawiając ich procentowy udział w dochodach ogółem oraz dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca naszej Gminy:

„Na co gmina wydaje pieniądze?”

Wydatki gminy określa ustawa o samorządzie gminnym. Podzielić je należy na wydatki „sztywne” czyli konieczne, oraz wydatki dodatkowe. Do wydatków dodatkowych należą głównie inwestycje. Opiszemy je bardziej szczegółowo w dalszej części informatora.

Procentowo wykonanie wydatków corocznie przedstawia się podobnie. Popatrzmy:

42 % wydatków stanowią wydatki na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą, tzn. utrzymanie szkół, przedszkola, świetlic, poradni logopedycznej oraz dowożenie uczniów do szkół – w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydajemy około 830 zł

17 % wydatków to wydatki na pomoc społeczną – utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej oraz wypłata świadczeń dla potrzebujących. Na te cele wydajemy w ciągu roku ok. 363 zł na 1 mieszkańca

13 % wydatków stanowią wydatki na transport i łączność – głównie na utrzymanie dróg gminnych, chodników i przystanków autobusowych – w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydajemy rocznie 270 zł

10 % wydatków to wydatki na administrację publiczną – głównie utrzymanie i funkcjonowanie Urzędu Miejskiego, Rady Miejskiej oraz sołectw – rocznie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydajemy ok. 193 zł

6 % wydatków to wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – tzn. na utrzymanie czystości i zieleni na terenie miasta i gminy, oświetlenie uliczne, itp. – wydajemy rocznie 146 zł na 1 mieszkańca

4 % wydatków przeznaczamy rocznie na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, głównie na organizację dożynek gminnych oraz dofinansowanie działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury oraz wiejskich domów kultury – na 1 mieszkańca wypada to ok. 100 zł rocznie

3 % to wydatki na rolnictwo – w tym dotacje dla spółek wodnych, remonty infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej na terenach wiejskich oraz budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków – rocznie przeznaczamy na ten

cel ok. 65 zł na 1 mieszkańca

2 % wydatków przeznaczamy na gospodarkę mieszkaniową – głównie na remonty mieszkań komunalnych oraz wykup nieruchomości – w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydajemy ok. 34 zł rocznie.

Pozostałe 3 % wydatków dokonywanych przez gminę realizowanych jest na takie cele jak:

Kultura fizyczna i sport – w tym dofinansowanie działań klubu sportowego w zakresie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, Gminnego Organizatora Sportu działającego przy szkole oraz organizacja imprez sportowych przeprowadzanych w gminie

Ochrona zdrowia – w tym profilaktyka zdrowia, dofinansowanie inwestycji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, Świetlicy Socjoterapeutycznej i przeciwdziałanie alkoholizmowi

Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa – w tym finansowanie działalności ochotniczych straży pożarnych

Podsumowując...

Według danych z 2004 roku oraz planowanych dochodów w roku bieżącym i przyszłym, średni dochód przypadający na 1 mieszkańca gminy wynosi 1.749 zł. Natomiast analogicznie uwzględniając kwoty wydatków z tych lat, średnia kwota wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 2.080 zł.

Jak przedstawia się budżet Gminy w latach 2004 – 2006?

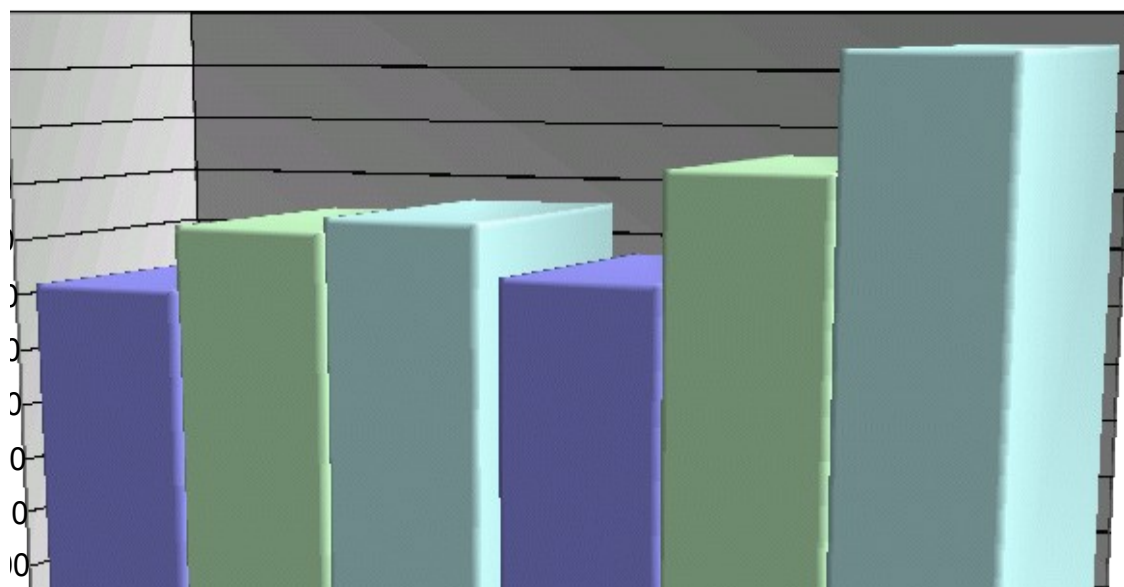
Projekt budżetu na 2006 rok zakłada dochody w wysokości 21.392.828 zł natomiast wydatki w wysokości 28.657.050 zł. Kwota wydatków przekracza wielkość dochodów,

zakładany jest zatem deficyt budżetowy w wysokości 7.264.222 zł. Źródłem jego pokrycia mają być kredyty i pożyczki, w tym planuje się pozyskanie środków z Unii Europejskiej w wysokości ponad 3 mln zł.

Wykonanie tegorocznego budżetu planowane jest w następujących kwotach: dochody w wysokości 20.799.260 zł, wydatki – 23.810.514 zł, czyli otrzymujemy deficyt w wysokości 3.011.254 zł. Staramy się o środki unijne w kwocie ponad 900 tys. zł.

Rok 2004 zamknęliśmy kwotami – dochody: 17.989.748 zł, wydatki: 19.099.478 zł. Deficyt wyniósł 1.109.730 zł.

Porównajmy te trzy lata na wykresie:

Porównajmy teraz dochody naszej Gminy planowane na rok 2006 z dochodami planowanymi w 2005 roku oraz z dochodami z roku 2004.

Subwencje

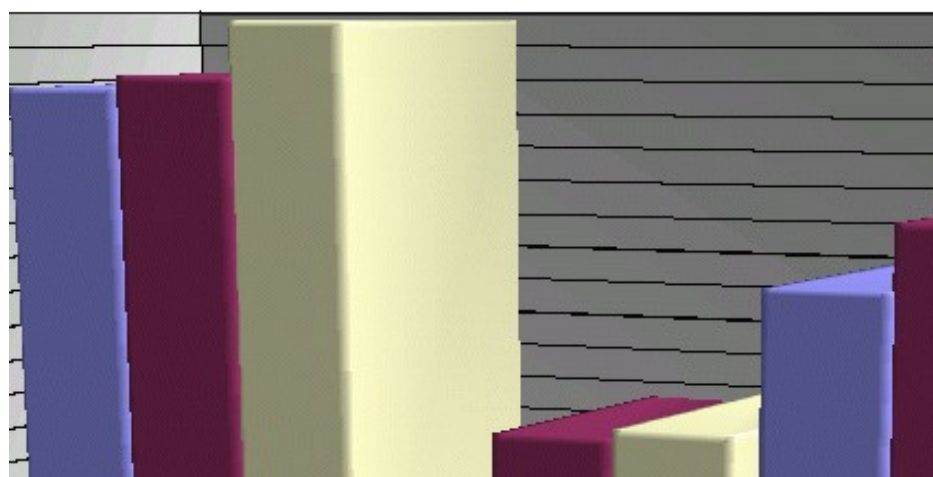
W roku 2006 podobnie jak w latach poprzednich największe dochody pochodzić będą z otrzymanych subwencji. Planowana kwota z tego tytułu to **9.884.188 zł**. W bieżącym roku jest to kwota **9.121.149 zł** natomiast w roku 2004 otrzymaliśmy subwencję w wysokości **8.949.898 zł**. Z roku na rok kwoty te rosną.

Dotacje celowe

W roku 2006 planowana kwota dotacji z budżetu państwa i z funduszy celowych wynosi **4.447.515 zł**. Do końca roku 2005 planujemy otrzymać **4.300.812 zł**, natomiast w 2004 pozyskaliśmy **2.585.979 zł**. Wzrost dotacji wynika z przejęcia przez gminy zadań w zakresie wypłaty świadczeń rodzinnych.

Dochody własne

W projekcie budżetu na 2006 rok dochody własne wynoszą **7.061.125 zł**. Będą to głównie wpływy z podatków – 3.272.739 zł, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – 2.049.643 zł oraz pozostałe dochody i opłaty. Na ten rok zaplanowano dochody własne w wysokości **7.348.268 zł**, w tym podatki lokalne – 3.140.700 zł; udziały w podatkach państwowych - 1.702.139 zł. W roku 2004 dochody własne osiągnięto w wysokości **6.453.871 zł**, głównie były to podatki lokalne – 3.085.088 zł oraz udziały w podatkach państwowych – 1.486.025 zł.

Jak przedstawiają się nasze wydatki?

Rolnictwo i łowiectwo

W 2006 roku planujemy wydać kwotę **905.531 zł** na dotacje dla spółek wodnych, remonty stacji uzdatniania wody, wpłaty na rzecz izb rolniczych. Największą część wydatków w tym zakresie zająć mają wydatki inwestycyjne – łącznie w kwocie 855.731 zł. Planowana jest dalsza budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej w Marianach. Na rok 2005 zaplanowano kwotę **838.812 zł**, z tego wydatki inwestycyjne wynoszą 780.732 zł. Inwestycje tegoroczne to również budowa oczyszczalni przydomowych. W 2004 na rolnictwo wydatkowano **490.377 zł**, w tym na inwestycje 457.466 zł. Zbudowano wówczas kanalizację na terenach wiejskich, zmodernizowano oczyszczalnie w Wielkiej Łące i Piątkowie.

Transport i łączność

Na drogi planujemy wydać w przyszłym roku **3.572.212 zł**. Dużą część zajmują tu inwestycje – 3.035.212 zł. Planujemy zmodernizować nawierzchnię dróg w naszej gminie, jak również dofinansować remont drogi powiatowej. W roku 2005 na te cele przeznaczyć zamierzamy do końca roku kwotę **3.888.043 zł**, w tym na inwestycje drogowe – 3.424.891 zł. W roku 2004 na transport wydatkowaliśmy kwotę **1.849.217 zł**, z tego na inwestycje drogowe 1.296.127 zł. Głównym sukcesem było pozyskanie środków unijnych na modernizację ul. Mickiewicza w Kowalewie Pomorskim, jak również z SAPARDU na budowę ścieżki rowerowej do Szychowa.

Gospodarka mieszkaniowa

W 2006 roku na gospodarkę gruntami i nieruchomościami planujemy wydać kwotę **629.260 zł**, z tego 30.000 stanowią wykup nieruchomości. W 2005 roku zaplanowaliśmy na te cele kwotę **376.900 zł**, w tym 113.100 zł na zadania inwestycyjne – wykup nieruchomości. W roku ubiegłym wydatkowaliśmy **158.034 zł**, z tego na wykup nieruchomości 6.114 zł.

Administracja publiczna

Na funkcjonowanie Urzędu Miejskiego, obsługę Rady Miejskiej oraz promocję naszej gminy przeznaczono w przyszłorocznym budżecie kwotę **2.425.414 zł**. Do końca 2005 roku planujemy na ten cel wydać **2.212.560 zł**, natomiast w roku ubiegłym realizacja tych wydatków wyniosła **1.994.994 zł**, z tego 52.058 zł na zakupy inwestycyjne.

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

W roku 2006 planujemy wydać na ten cel **333.686 zł**, z tego 198.536 zł na inwestycje. Głównym zadaniem inwestycyjnym jest tu zagospodarowanie terenu wokół remizy w Kiełpinach, usiłujemy pozyskać na ten cel środki z programu unijnego „Odnowa wsi”. Do końca roku 2005 planujemy wydać kwotę **130.250 zł**, z tego 22.000 zł na inwestycje, głównie zakup motopompy. W roku ubiegłym wydatkowaliśmy **90.182 zł**, zadań inwestycyjnych nie realizowaliśmy.

Oświata i wychowanie

W roku 2006 zamierzamy na oświatę wydatkować **8.640.849 zł**. 1.038.000 zł z tej kwoty to wydatek inwestycyjny – ostatnie płatności za budowę gimnazjum. Do końca roku bieżącego zamierzamy wydać **9.151.651 zł**, w tym kwota 1.584.515 zł to wydatki inwestycyjne – głównie budowa gimnazjum. W 2004 roku na oświatę wydaliśmy **9.778.717 zł** – z tego 2.562.018 to wydatki inwestycyjne, również budowa gimnazjum.

Ochrona zdrowia

W 2006 roku planujemy przeznaczyć na ten cel **129.782 zł**, w tym 11.050 na profilaktykę zdrowia oraz dofinansowanie inwestycji SPZOZ oraz 118.732 na profilaktykę antyalkoholową. Na ten rok zaplanowaliśmy kwotę **144.135 zł**, w tym 8.920 zł na profilaktykę zdrowia oraz na dotację dla SPZOZ oraz 135.215 zł na przeciwdziałanie alkoholizmowi. W roku 2004 wydaliśmy **77.974 zł**, głównie na ten drugi cel.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna pochłonie według naszych planów w przyszłym roku kwotę **5.022.425 zł**. W roku bieżącym zakładamy, iż wydatki wyniosą **4.471.939 zł**, natomiast w roku 2004 wyniosły **2.996.562 zł**, z tego 13.870 zł stanowiły wydatki inwestycyjne.

Edukacyjna opieka wychowawcza

W roku 2006 planowane wydatki na świetlice szkolne, poradnię logopedyczną, doształcanie nauczycieli oraz pomoc materialną dla uczniów wynoszą **237.909 zł**. W roku bieżącym planujemy wydać **529.707 zł**, z tego 263.618 zł to wydatki na pomoc socjalną dla uczniów.

W roku 2004 wydaliśmy **136.869 zł**.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Na rok 2006 zaplanowaliśmy wydatki w wysokości **3.295.452 zł**, w tym 2.430.202 zł to wydatki inwestycyjne – głównie budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Młyńskiej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Kowalewie Pomorskim. Do końca tego roku planujemy na te same cele wydać **967.080 zł**, w tym na inwestycje 80.400 zł. W roku ubiegłym wydaliśmy **767.088 zł**, w tym 61.596 zł na inwestycje – zakupy do laboratorium oczyszczalni ścieków w Kowalewie, zakupy do kotłowni przy ul. M. Konopnickiej.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Na przyszły rok planujemy wydać na kulturę kwotę **2.949.241 zł**, z tego 2.483.154 zł to inwestycje. Planujemy wybudować świetlicę na Osiedlu Brodnickim, wyremontować kotłownię w budynku Wiejskiego Domu Kultury w Wielkim Rychnowie, wyremontować świetlicę w Bielsku oraz Mlewie, a także nadbudować Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury. W mijającym roku zaplanowaliśmy **532.943 zł**, w tym 31.904 zł na inwestycje – głównie opracowanie projektów. W roku 2004 na kulturę wydaliśmy **484.731 zł**. Nie było inwestycji.

Kultura fizyczna i sport

W roku 2006 plan wydatków na kulturę fizyczną wynosił będzie **214.202 zł**, w roku bieżącym planujemy wydać **216.992 zł**, natomiast w roku ubiegłym na sport przeznaczaliśmy **191.725 zł**.

Mamy nadzieję, że nasz Informator Budżetowy przybliżył Państwu znajomość funkcjonowania naszej Gminy. Aby w naszym małym społeczeństwie żyło nam się dobrze, my, pracownicy Urzędu Miejskiego, musimy skoordynować działania, by dochody wystarczały w jak największym stopniu na pokrycie wydatków. Gospodarka finansowa prowadzona przez nas powinna być oszczędna, staramy się jednak by nasze miasteczko rozwijało się a nam wszystkim żyło się po prostu lepiej.

Chcemy, by Państwo posiadali świadomość, że każdy obywatel ma prawo znać budżet oraz może próbować wpływać na jego kształt. Szczegółowych informacji udziela Państwu pracownicy Urzędu Miejskiego.

Życzymy przyjemnej lektury.

Redakcja